

BIOGRAMY KWIS (WROCLAW 29.09.2022)

Buzar Piotr ur. 13.03.1965 r.

Pan Piotr Buzar uczestniczył w demonstracji 13 czerwca 1982 r. we Wrocławiu, w trakcie której został zatrzymany. Po tym wydarzeniu wraz ze Sławomirem Niecką i Ewą Kapałą założył nielegalną organizację Młodzieżowe Jednostki Oporu (był autorem nazwy MJO). Działacze MJO drukowali plakaty i ulotki, a także prowadzili różnego rodzaju akcje sabotażowe.

Na początku 1983 r. rozpoczął współpracę z działaczem Konfederacji Polski Niepodległej Antonim Lenkiewiczem, polegającą na organizowaniu konspiracyjnych wykładów i spotkań dyskusyjnych. Został zatrzymany 26 lutego 1985 r. po przeszukaniu jego mieszkania, podczas którego wykryto znaczną ilość bezdebitowych publikacji i ulotek (pisma „Jednością silni”, ulotki „Rzeczpospolita Solidarna” oraz innych). 28 lutego 1985 r. wydano postanowienie o jego tymczasowym aresztowaniu pod zarzutem podjęcia działań mających na celu „wywołanie niepokoju publicznego”. Osadzono go w Areszcie Śledczym we Wrocławiu. 10 czerwca 1985 r. Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Fabryczna skazał go na sześć miesięcy pozbawienia wolności, jednocześnie na poczet orzeczonej kary zaliczył okres tymczasowego aresztowania. Postanowieniem z 21 czerwca 1985 r. Sąd Wojewódzki we Wrocławiu utrzymał areszt tymczasowy, pomimo nieprawomocnego skazania przez sąd I instancji. W areszcie przebywał do 26 sierpnia 1985 r.

8 października 1985 r. Piotr Buzar został zatrzymany za wykonanie w przejściu podziemnym napisu „Chcesz głodować idź głosować”. W związku z tym skierowano wniosek o ukaranie do Kolegium ds. Wykroczeń przy Naczelniku Dzielnicy Wrocław Stare Miasto. Jednocześnie w jego mieszkaniu odnaleziono materiały bezdebitowe (druki, kalendarze, ulotki sygnowane przez „Solidarność”), odstąpiono jednak od przedstawienia mu zarzutów karnych ze względu na brak dowodów świadczących o zamiarze ich kolportowania.

Grzegocki Stanisław ur. 26.02.1948 r.

Pan Stanisław Grzegocki od 1966 r. był pracownikiem w Zakładach Elektronicznych „Elwro” we Wrocławiu. W okresie od 14 do 16 grudnia 1981 r. był uczestnikiem strajku okupacyjnego prowadzonego na terenie zakładu pracy. W latach 1982-1989 był członkiem TKZ NSZZ „Solidarność” w ZE „Elwro”. W ramach działalności opozycyjnej zbierał składki na tajną działalność związkową, działalność wydawniczą oraz pomoc dla osób represjonowanych i ich

rodzin. Ponadto brał udział w organizowaniu w zakładzie sieci kolportażu wydawnictw podziemnych: „Z dnia na Dzień”, „Fatamorgana”, „Solidarność Walcząca”, „Solidarność FAT”, „Victoria”. W latach 1982-1989 współpracował z redakcją podziemnego pisma „Informator NSZZ Solidarność”/„Solidarność Elwro”, organu prasowego TKZ w ZE „Elwro”.

Janas Stanisław ur. 28.11.1937 r.

Pan Stanisław Janas 22 października 1956 r. uczestniczył w wiecu studentów i mieszkańców Wrocławia przy Politechnice Wrocławskiej. Od 1966 r. aż do rozwiązania zakładu pracował w Zakładach Elektronicznych „Elwro” we Wrocławiu. W dniach 14-16 grudnia 1981 r. był uczestnikiem strajku okupacyjnego na terenie zakładu pracy. W latach 1982-1989 był członkiem TKZ NSZZ „Solidarność” w ZE „Elwro”. W ramach działalności opozycyjnej zbierał składki na tajną działalność związkową, działalność wydawniczą oraz pomoc dla osób represjonowanych i ich rodzin. W tym czasie drukował w swoim domu podziemne pismo „Informator NSZZ Solidarność”/„Solidarność Elwro” – organ prasowy TKZ w ZE „Elwro”. W latach 1983-1989 był również działaczem Duszpasterstwa Ludzi Pracy przy parafii pw. św. Klemensa Dworzaka we Wrocławiu.

Kowalczuk Kazimierz ur. 02.03.1950 r.

Pan Kazimierz Kowalczuk był pierwszym przewodniczącym Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” w Fabryce Maszyn Rolniczych „Agromet-Pilmet” we Wrocławiu. W związku z udziałem w licznych strajkach i prowadzoną działalnością opozycyjną był stopniowo degradowany na niższe stanowiska pracy, aż do zwolnienia w 1983 r. Pomimo wielu starań i odwołań od decyzji Zarządu, nie został przywrócony do pracy. Jednocześnie brał udział w licznych manifestacjach i patriotycznych obchodach rocznicowych organizowanych przez struktury podziemia, za co był wielokrotnie zatrzymywany na 48 godzin, a w jego domu przeprowadzano rewizje. Od 1984 r. podjął pracę jako sprzedawca w Robotniczej Spółdzielni Wydawniczej „Prasa-Książka-Ruch” we Wrocławiu, gdzie kolportował ulotki i pisma podziemne. Dodatkowo, pełnił funkcję przewodniczącego komisji charytatywnej przy kościele pw. św. Wawrzyńca we Wrocławiu, w ramach której pomagał działaczom „Solidarności”, którzy zostali uwięzieni, internowani lub wcieleni do wojska i ich rodzinom.

Langer Jerzy Maciej ur. 16.02.1948 r.

Pan Jerzy Langer w dniach 26-31 sierpnia 1980 r. uczestniczył w strajku na terenie Wytwórni Elementów Prefabrykowanych Wałbrzyskiego Przedsiębiorstwa Budowlanego. Od września 1980 r. należał do NSZZ „Solidarność”. W 1982 r. był współorganizatorem pomocy dla internowanych w Wałbrzychu, m.in. od stycznia 1982 r. do listopada 1983 r. zbierał składki na pomoc dla represjonowanych. W okresie od stycznia 1982 r. do marca 1983 r. był członkiem Tajnej Komisji Międzyzakładowej NSZZ „Solidarność”, następnie do lutego 1988 r. Tymczasowej Komisji Oddziału „Solidarność” Województwa Wałbrzyskiego. W latach 1982-1984 Jerzy Langer był drukarzem „Niezależnego Słowa”, a w latach 1983-1984 „Informatora Wałbrzyskiego”. W okresie pomiędzy 1982-1989 organizował i koordynował działania sieci kolportażu w Wałbrzychu oraz współorganizował manifestacje na terenie miasta.

19 grudnia 1983 r. Jerzy Langer został zatrzymany, a dwa dni później aresztowany pod zarzutem rozpowszechniania od marca do grudnia 1983 r. na terenie Wałbrzycha nielegalnych pism sygnowanych przez NSZZ „Solidarność”. Areszt uchylono 6 sierpnia 1984 r., a śledztwo umorzono na mocy przepisów ustawy o amnestii. 4 września 1985 r. ponownie został aresztowany pod zarzutem rozpowszechniania nielegalnych wydawnictw. Na wolność wyszedł 24 grudnia 1985 r. Jednak już 4 stycznia 1986 r. aresztowano go po raz kolejny w związku z powyższymi zarzutami. Wyrokiem Sądu Rejonowego w Wałbrzychu z 27 lutego 1986 r. został skazany na 6 miesięcy więzienia. Został zwolniony 13 marca 1986 r. Ponadto Jerzy Langer był dwukrotnie karany przez Kolegium Rejonowe ds. Wykroczeń przy Prezydencie Miasta Wałbrzycha: za uczestnictwo 11 maja 1986 r. w nielegalnym zgromadzeniu o charakterze religijnym oraz za udział w związku, który rozwiązano, poprzez sygnowanie w imieniu Tymczasowej Komisji Oddziału woj. wałbrzyskiego NSZZ „Solidarność” pisma ulotnego, wzywającego do akcji strajkowych.

W latach 1984-1989 Jerzy Langer był współorganizatorem pielgrzymek do Krzeszowa i na Jasną Górę, koncertów, spektakli i wykładów w ramach Duszpasterstwa Ludzi Pracy przy parafii pw. św. Józefa Robotnika w Wałbrzychu, od 1986 r. Tygodni Kultury Chrześcijańskiej i KIK. W okresie 1987-1989 Jerzy Langer był członkiem Komisji Interwencji i Praworządności (KLiP) „Solidarność” w Wałbrzychu i współpracował z KLiP Dolny Śląsk we Wrocławiu. W grudniu 1987 r. był współzałożycielem, a następnie do 1989 r. członkiem Regionalnej Komisji Wykonawczej NSZZ „Solidarność” Dolny Śląsk. W okresie 1988-1989 był uczestnikiem regionalnych i lokalnych spotkań opozycjonistów.

Łapa Mirosław Józef ur. 23.01.1964 r.

Pan Mirosław Łapa jako uczeń Liceum Mechanicznego w Kępnie, pełniący funkcję przewodniczącego koła Związku Młodzieży Demokratycznej, po ogłoszeniu stanu wojennego był podejrzewany o wykonywanie i kolportaż ulotek (20 grudnia 1981 r. przeprowadzono z nim rozmowę profilaktyczno-ostrzegawczą). Od jesieni 1982 r. do marca 1984 r. w ramach kępińskiej grupy Solidarności Walczącej „Harpun” zajmował się rozpowszechnianiem nielegalnych wydawnictw, broszur i ulotek, które również osobiście przywoził z Wrocławia oraz książek wydawanych w drugim obiegu. 3 maja i 11 listopada 1983 r. koordynował w Kępnie duże akcje kolportażowe. W latach 1988–1989 w Krakowie drukował ulotki i rozprowadzał je w środowisku studenckim.

Łoziński Ryszard Jan ur. 01.04.1952 r.

Pan Ryszard Łoziński w wyniku prowadzonej działalności opozycyjnej został internowany decyzją z 7 kwietnia 1982 r. W uzasadnieniu podano, że „prowadzi działalność, która w okresie stanu wojennego rodzi niebezpieczeństwo wzmagania napięć społecznych”. Przebywał w Ośrodku Odosobnienia w Nysie do 15 lipca 1982 r. Od 1983 r. prowadził aktywną działalność w podziemnych strukturach NSZZ „Solidarność” na terenie zakładów pracy we Wrocławiu. W ramach prowadzonej działalności opozycyjnej zajmował się organizacją Tajnych Komisji Zakładowych oraz zbiórek pieniężnych, wydawaniem i kolportażem nielegalnych czasopism: „Solidarność Elwro”, „Jutrzenka”, „Z dnia na dzień”, „Solidarność Walcząca” i innych.

Maj Zbigniew ur. 27.12.1954 r.

Pan Zbigniew Maj od początku lat osiemdziesiątych był zatrudniony na stanowisku kierownika robót instalacyjno-sanitarnych Wojewódzkiej Spółdzielni Spożywców „Społem” w Lesznie. Jesienią 1980 r. działał w Międzyzakładowym Komitecie Założycielskim NSZZ „Solidarność” w Lesznie. W 1981 r. był członkiem Zarządu Regionu woj. leszczyńskiego. W ramach pracy związkowej odpowiedzialny był za zbieranie informacji i kolportaż literatury. Zbigniew Maj był także członkiem komitetu redakcyjnego pisma „Solidarność Leszczyńska”. W związku z tą działalnością został internowany 13 grudnia 1981 r. Początkowo osadzono go w Areszcie Śledczym w Ostrowie Wielkopolskim, a od 7 stycznia 1982 r. w Ośrodku Odosobnienia

w Głogowie. Wolność odzyskał 19 lutego 1982 r. Po zwolnieniu z internowania, Zbigniew Maj ponownie włączył się w działalność związkową. Został zatrzymany 13 maja 1982 r. z uwagi na podejrzenie, że „czynił przygotowania do prowokacyjnych wystąpień w okresie stanu wojennego”. 15 maja 1982 r. wydano decyzję o jego ponownym internowaniu. Został osadzony w Ośrodku Odosobnienia w Głogowie, z którego zwolniono go 24 lipca 1982 r.

Morawiecki Jan Janusz ur. 20.10.1950 r.

Pan Jan Morawiecki w latach 1982-1989 był zaangażowany w działalność podziemną. Od roku 1982 zajmował się kolportażem nielegalnej prasy i ulotek. Był członkiem Solidarności Walczącej, współpracował z Regionalnym Komitetem Strajkowym NSZZ „Solidarność” Dolny Śląsk. Był współtwórcą biuletynu „Serwis Informacyjny Solidarności Walczącej” i współpracownikiem redakcji „Biuletynu Dolnośląskiego”. Utrzymywał kontakty z działaczami podziemia z całej Polski i przekazywał im nielegalną prasę.

Niechajowicz Janina Teresa ur. 20.04.1941 r.

Pani Janina Niechajowicz zaangażowała się w działalność opozycyjną w dniu 13 grudnia 1981 r., podejmując współpracę z Kornelem Morawieckim oraz Hanną Łukowską-Karniej, uczestnicząc w spotkaniach konspiracyjnych organizowanych w mieszkaniu tej ostatniej. W marcu 1982 r. nawiązała kontakt z Regionalnym Komitetem Strajkowym (RKS) NSZZ „Solidarność”. W ramach współpracy z RKS przekazywane jej były, m. in. przez Aleksandrę Kutowską, wydawnictwa podziemne oraz matryce do wydawnictw (m.in. „Biuletynu Dolnośląskiego”). Pani Janina Niechajowicz udostępniała w tym celu swoje prywatne mieszkanie w Wałbrzychu. Od czerwca 1982 r. współpracowała z Solidarnością Walcząca. Działalność w strukturach Solidarności Walczącej oraz współpraca z Kornelem Morawieckim oraz Hanną Łukowską-Karniej obejmowała okres stanu wojennego.

Orlicz Tomasz ur. 14.11.1950 r.

Pan Tomasz Orlicz w związku z działalnością w strukturach NSZZ „Solidarność” we Wrocławiu został 21 grudnia 1981 r. internowany pod zarzutem prowadzenia działalności „naruszającej obowiązujący porządek prawny”. Początkowo przebywał w Zakładzie Karnym we Wrocławiu, a następnie od 24 grudnia 1981 r. w Ośrodku Odosobnienia w Grodkowie. Z internowania został zwolniony 29 kwietnia 1982 r.

Pilchowski Jerzy Jacek ur. 17.03.1950 r.

Pan Jerzy Pilchowski w latach 1977-1980 był współpracownikiem Komitetu Samoobrony Społecznej KOR oraz Biura Interwencyjnego KSS KOR. Od 1979 r. do 1980 r. pełnił funkcję redaktora niezależnego pisma „Robotnik” oraz współpracował z Niezależną Oficyną Wydawnictwem NOWa. W 1979 r. został sygnatariuszem Karty Praw Robotniczych. W styczniu 1980 r. uczestniczył w pracach Komisji Helsińskiej przy opracowaniu dokumentu: „Raport Madrycki. O przestrzeganiu praw człowieka i obywatela w Polsce”.

W sierpniu 1980 r. Jerzy Pilchowski wziął aktywny udział w strajku w Kopalni Węgla Kamiennego „Thorez” w Wałbrzychu. Od 28 sierpnia 1980 r. pełnił funkcję wiceprzewodniczącego Międzyzakładowego Komitetu Strajkowego, brał udział w negocjacjach z władzami miasta i województwa. Od września 1980 r. zasiadał w Międzyzakładowej Komisji Wolnych Niezależnych Związków Zawodowych oraz był członkiem Zespołu Doradczo-Konsultacyjnego Międzyzakładowego Komitetu Założycielskiego. W maju 1981 r. uczestniczył w Walnym Zjeździe Delegatów NSZZ „Solidarność” Województwa Wałbrzyskiego. W 1981 r. współorganizował Dział Informacji Związkowej Zarządu Regionu NSZZ „Solidarność” oraz współtworzył „Biuletyn Informacyjny” oraz pismo „Niezależne Słowo”. Ponadto zajmował się kolportażem niezależnych pism i książek oraz organizował spotkania ze znanymi działaczami antykomunistycznymi.

13 grudnia 1981 r. został internowany, był przetrzymywany w Ośrodkach Odosobnienia w Kamiennej Górze, Nysie i Uhercach. 18 listopada 1982 r. ze względów rodzinnych udzielono mu tygodniową przepustkę, z której nie powrócił do miejsca odosobnienia. 25 listopada 1982 r. został zatrzymany i aresztowany, a następnie osadzony w Areszcie Śledczym KW MO w Wałbrzychu. 7 grudnia 1982 r. uchylono decyzję o jego internowaniu. Areszt opuścił 12 grudnia 1982 r.

W marcu 1983 r. wyemigrował do USA. Tam kontynuował działalność opozycyjną, angażował się w finansową i polityczną pomoc dla podziemnych struktur NSZZ „Solidarność”.

Salamaga Dariusz Paweł ur. 09.09.1967 r.

Pan Dariusz Salamaga w 1982 r. podjął naukę w VI Liceum Ogólnokształcącym we Wrocławiu. W latach 1982-1983 uczestniczył w Mszach za Ojczyznę, organizowanych w katedrze

i kościele pw. św. Elżbiety Węgierskiej oraz niezależnych wykładach z historii w kościele pw. św. Klemensa Dworzaka we Wrocławiu.

Jesienią 1983 r. nawiązał kontakt ze środowiskami opozycyjnymi i zaangażował się w ich działalność. Otrzymywał prasę solidarnościową oraz pismo dla młodzieży „Wyrostek”, które kolportował. Współorganizował w szkołach „ciche przerwy”, upamiętniające protesty robotnicze w grudniu 1970 r. i wprowadzenie stanu wojennego.

20 stycznia 1985 r. uczestniczył w mszy św. w kościele pw. św. Klemensa Dworzaka w intencji uczniów i nauczycieli szkół średnich Wrocławia, która była inspiracją do utworzenia Międzyszkolnego Komitetu Oporu (MKO). Od 1985 r. był członkiem MKO. Kolportował „Szkołę Podziemną”, malował antykomunistyczne hasła w miejscach publicznych, zrywał czerwone flagi przed 1 maja, 22 lipca i wyborami do Sejmu.

Dariusz Salamaga był członkiem redakcji oraz drukarzem pisma „Wieszczy”, wydawanego przez MKO od lutego do czerwca 1986 r. Po serii zatrzymań i aresztowań członków Komitetu w sierpniu 1986 r. oraz wymuszonej reorganizacji, w drugiej połowie 1986 r. objął szefostwo Grup Wykonawczych MKO, którymi kierował przez kilka miesięcy. Działalność w MKO zakończył w 1988 r.

Truszkowski Tomasz Zbigniew ur. 17.06.1952 r.

Pan Tomasz Truszkowski przed sierpniem 1980 r. zajmował się kolportażem „Biuletynu Dolnośląskiego” oraz innych wydawnictw bezdebitowych. W czasie stanu wojennego, jako zastępca dyrektora Instytutu Matematyki Politechniki Wrocławskiej, sprzyjał i ochraniał konspiracyjne kontakty osób podejmujących działalność antykomunistyczną. W okresie od 1982 r. do 1987 r. był członkiem NSZZ „Solidarność” oraz Solidarności Walczącej. Podejmował działania na rzecz kontrwywiadu Solidarności Walczącej, współpracując m. in. z Kornelem Morawieckim oraz Kazimierzem Suszyńskim przy rozpracowywaniu sposobów działania Służby Bezpieczeństwa. Informował o zagrożeniach ze strony SB, uczestniczył w ochronie miejsc oraz osób zaangażowanych w działalność antykomunistyczną.

Woś Artur ur. 30.09.1969 r.

Pan Artur Woś w latach 1987-1989 był działaczem Międzyszkolnego Komitetu Oporu (MKO) we Wrocławiu, a w latach 1989-1990 Ruchu Młodzieży Niezależnej. Brał udział w tzw. „dzielnicówkach”, czyli spotkaniach konsultacyjnych działaczy MKO z różnych rejonów

Wrocławia, na których reprezentował Zespół Szkół Mechanicznych nr 1. W latach 1987-1989 uczestniczył w kolportażu wydawnictw drugiego obiegu, akcjach ulotkowych i plakatowych oraz demonstracjach organizowanych przez różne struktury opozycyjne we Wrocławiu. Był również zaangażowany w drukowanie ulotek i pism niezależnych oraz transport tychże do innych miast. W jego miejscu zamieszkania znajdował się magazyn materiałów zgromadzonych na potrzeby podziemnej poligrafii.